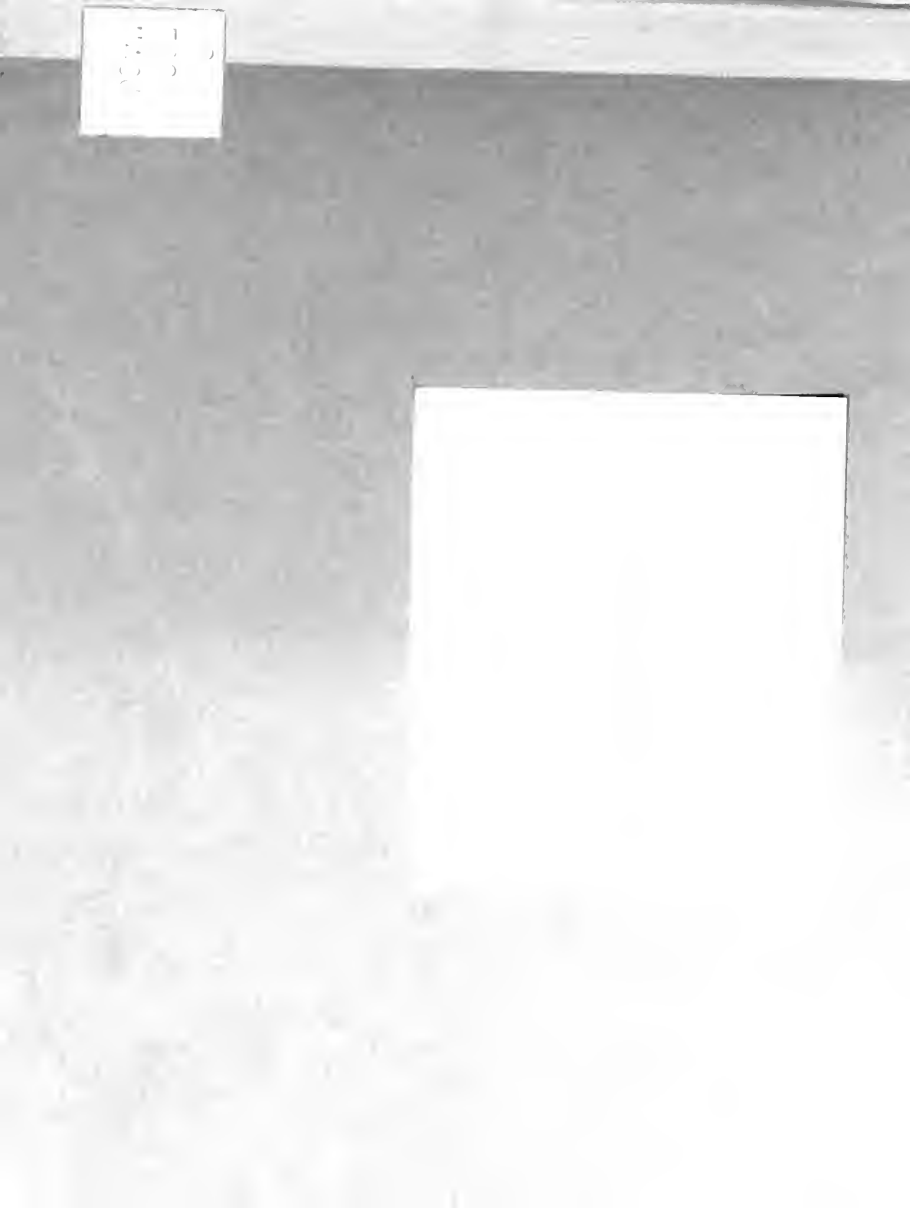

TANISLAV EUMANN SEM POŠTOL OVEHO
ITÍ ÁDNÉ E ELEKÁM ÁNY SEM YTÍŘ O
VÉHO RAALU SEM YTIŘ EZ ÁZNĚ ANY
RAHA ODERNÍ EVUE

Jsem apoštol Nového Žití a žádné se nelekám rány,
jsem rytíř nového Grálu, jsem rytíř bez bázně i hany.

Praha
Moderní Revue
2 Postovská ulice 52
1896
Všechna práva vyhrazena

stanislav k neumann

jsem apoštol Nového Žití a žádné se neleknu rány/
jsem rytíř nového Graalu/jsem rytíř bez bázne i hany

VÁM PYŠNÍ...!

Vám, duše sbratřené, at kterýmikoli hořité léty,
at kterákoli matka počala kdekoli život Váš řídký
a slavný, jak bozi jej milovali, však stlaný jen hořkými květy,
Vám, Pyšní, na oltář házím svých krvavých květů kytky. —
— — — — — — — — — — — — — —

Te sladké, sžíravé vášně, jež obrací světy
a pálcivým dechem sžehá na popel úrodný zbytky
dodělávajících věků a stařeckých bohů chrám klety,
zákonů, konvencí pouta a zpráchnivělých blan svitky —!

Z života lepšího nesem ji na svět... Však nestihnem nikdy dost rychle,
ta staletí, která Čas nezrodil ještě, ty věky v Budoucnu stichle,
ty etappy, pro něž jsme stvořeni a vlasti, jejichž jsme syny. —

Ubohou dobou a lidstvem sešlým: v pěstích plamenné meče
po vysokých duhách spějeme, co v bahnech pod námi vleče
vyssátý dav svou prokletou práci a buržoa život svůj líný.

REVOLTY

Na bílém oři s vlající hřívou jinný ten athlet jak pádí!
Jako dvě pochodně zornice jeho stříkají plameny hrdě,
krvavý prapor vysokou žerď svou zapustil do pěsti tvrdé,
a kopyt veselá hudba jej provází přes vrchol i plán. Hrrr, Mládí!

Přes modly lotru a blbečku božské karikatury,
přes mezníky střežených hranic a zákona hroutivé valy . . . !
Co na tom, že modly jsou ze zlata a bozi se spojili s králi!
Že o sta životů šlo pro ty mezníky! Že tyrana čelo zná chmury!

Těch krajin netknutých stopou, kde teprve svítá!
Orgie závratných vůní, koncerty barev, zem z prsti zázračné slitá!
Oh, za těmi slunci, pod nimiž nové světy se ladí! — —

Dni zanesené blátem obzory své bezútěšně kalí . . .
Jsou duše umdlené, jež toužebně zří v dáli.
Jsou močály. Jsou tmy . . .
— Však pochodně jeu sem! Hrrr, hrrr, Mládí!

II

(Lublaň v dubnu 1895.)

Zaťaté pěstě k nebesům. Pláče a nářky. Zvony na poplach zní.
Střeštěné matky s kojenci u prsu. Požárů krvavý pruh.
Vznešená božská příroda! Směšno! Šílený ironist mohl to jen říct.
Každá ulička s důkazem chvátá . . . Kde že v ní bůh?

Úporný despot snad — my tu s ním v boji — despota s falešnou líci..
Či jen tyran je vznešeným?" A již tak povadl, uskřbl lidský duch?"
Však jsou ještě síly na hradbách kultury a mozky myšlénkou hřmící!
A ještě dost odvahy k leptavé práci v železných zákonů kruh!

Byť slupka pozemská kypěla v záchvatech vzteku a vzdoru,
byť mračiska hrady své rutila a na pláních tekl puch moru,
květ luhů macešských rosteme, rosteme přece!

Příroda skety stvořila, my chceme bohy z nich mít
a za svými slunci pyšnými ve bílém nadšení jít
a, staneme-li někdy, tož volat jen ve světla mohutné řece . . ."

III ✻ SOCIETO . . . !

Útroby tvoje jsem prolezl ukád, teď páchneš mi z dáli,
prokletá, třikrát prokletá, na kultury trnně!
V klíně Evropy vyžilé tvé tělo líně se válí
s moru zárodky v těžkém šestinedělky lůně . . .

Eh, zhnusená! Však ještě je Vule, která má svaly!
A ještě mozky jsou, které svěží dýchají vnuě!
A tvoje modly, jež sankci tě kliží — byť stokrát víc plály
i tvoje modly sříti se jednou v minulá hladově tuně.

Eh, zhnusená! Děti nemanželské ti splodím,
upíry bez boha, vzteklé, na zpupnou šíji ti hodím,
by bahno tvé krve ssáli neúprosní a silní,
by bohové sami, tvých model zažehli chrámy,
by s polnicí pomsty vnikli ve hrady, kde buržoa smilní,

a erby Volnosti vztkli na krby a lišty a trámy.

IV ❊ MORÁLKA DAVU

Krokem pařice schátralou vláci se rácou
maitresa hlupců a kreténů a placených bohů;
na falešných vnadách ve hedbávu davy se pasou,
na diskantu znaivnělém, na skvostu barokném slohu.

Ve zpovědnách mnich tou její chce spíjeti krásou;
s pathosem lživým kantor tříská do katédry rohu . . .
Jsou hnijící vody s hnusnou k vrhnutí chasou,
ač panenský úběl lekninu na nich má svůdnosti vlohu.

Ne ohavo, mě nesvedou do tvého klínu,
ať velkých pár bláznů ze století konce ti kývá :
v mém nitru chrám, tam sobě jsem bohem, má Pravda v něm zpívá.

A zpívá nahá a zářící . . . Ty v hedbávu kryješ jen špínu
a vyžilé, svadlé prsy bez živného mléka!
Ne, nesvedou. Ne a ne. Ať slina troupu se vzteká.

V

Veselá společnost. Víno, zpěv, holky. — —

Tu s velkýma očima, stěží Bohému v empíru rudém
jsem na klín si posadil . . . Kolikrát že jsme na světě jen?
Ať zpíjatá Morálka z ścra tam potměšilým drží nás okem!

Tu vaçu rád nemám, blondýny fádní. (S Nemesis hrát jsem si na babu:
chytla mě ovšem. Která pak žena zrak snese zardzaný!)
Vša', brunetko sladká, zpívej o Životě a víno ať tryská
na ňadra Tvá nahá a šťastné maso bujných Tvých boků!

Já tak rád slyším švcholy pomluv otylé Kariéry,
já tak rád vidím zkousané rtíky proležovaných Cností.
Škoda, však píseň o Životě zní dívce a tyhle již — platí jen účty!

Pojď, krev vřelá výská nám v tepnách, hýřit budeme v objetí Snu!
Sem nepatříš. Prodejná chasa ať, koupí-li někdo, čeká! — — — —

Veselá společnost. Víno, zpěv, holky. Je to tak dobře, socioto?!

VI ⁘ ZHNUSENÍ

V ty dny šedivé marno se bránit: přijde potměšilé!
V nudě úsvitu přepadne zášti má a vraždí mé lásky.
Že bezcitný vleku se   než den dokrvácí   z chvíle do chvíle,
bych svatoušky přepadal v orgiích a lotrům trhal jich masky.

A na útěku z bahen society . . . všecky mosty jsou shnilé . . .
Budící! Hořkého jedu vstříkli v tepny mé energie!
A nelze mřít v těch mlhách . . . A není sil žít v díle . . .
A hnusu černý nezmar nezná atrofie. –

Noc. Žlutá morová světla. Koupit lze ženu
s polibkem mrtvoly   potulnou fenu!
Noc jako den. Marno. A ty selmělé obzory! Kterak jsou dusné!

Oh, burácející rytmy bubnů a jásavé fanfáry polnic,
rvd. to by ti pomohlo, krvi má, pouta běhu tvých volnic,
než v ohništi zasypaném jiskra poslední usne.

VII ❊ HETÉRY

Dnové antiky ovlhly kdysi polibky Krásy
A myšlénky učňavá očeť i na hetéry zvonila vtech,
Hle! Obhajce prsu Phryny obnažil bělostný vzdech,
by soudcové sroje: „Nevinna" děli za jásotu massy.

My, jichž myšlénky putují v pohádkových, měsíčních snech,
jichž atomy ssavčí ve dvacátý věk se však hlásí,
v zrcadle části Neznámého, smačknuté v těla ponurých zdech,
často zříme reflex minulé, lepší té rasy.
Bylo . . .
Ve smutné temnotě břichu vášně
ve výparech lože, pruchodných domů pro těla spilá,
umdleny zítřkem, umdleny hlukem, umdleny strašně,
ty nevěstky dnešní se rodí,
prohnilé oranže v skladišti tonoucí lodi . . .
Jdi! Kup si!
Ten smích?
To je maska. Automat tělo ti skýtá!

VIII

Poslední valčík. Jede se nocí. Zas jeden ples. A zas vše marno.
Nikdo nezatoužil do šera cudně sklopených víček,
nikoho nezmámil atlasu ševel, znavnělý tón i gesto,
nikoho nesvedla čekavých ňader svítivá dekoltáž.

Zas tedy se vrací k výbavě bílé slečinka comme il faut . . .
Se žalostným mozkem, — temnou věží, kde tančí strašidla frasí
bez vášně, která by zapláti směla na parketech vyleštěných,
bílá otrokyně v Orientu morálky simulované,

tak jako tisíc, čeká až pro zlato koupena zlatu se prodá,
prázdná, odumřelá hořícím pochodním věku,
by nejvýš kretény dodala světu, parasit jiného mozku.

A doba tesklivá, v těžkostech šestinedělky, osvobození čeká
A polnice hladových zavíří snad před Jerichem kultury zítra!
A tady ty zbytečné samice, — balasty chorého dneška.

LÁSKA

IX

Jsem drsný Faun lesů, mučený vášní a vztekem,
žíznivé hrdlo vzpínám po vilném polibku ženy,
smích dnů procitlých vítám po noci probdělé skřekem,
a moje doupě, kde orgií skvrny schnou, krvavě rudé má stěny.

Žen průvod dlouhý vídal jsem kdysi, lehaje v rokytu měkkém,
a, chvěje se žádostí, přec naň štval jsem rozmaru svého feny:
za noci modravých, opájen měsíce vlažným mlékem,
panny jsem miloval pro jejich strach, pro rozkoše řev — divé ženy.

Pak Smutkem sledován příšerným prchal jsem v křoviny husté,
když trávníky byly sdupány a rokliny zely pusté,
když uvadly smíchy a pocely a vůně lásky když schladla . . .

Teď ve hrudi mé tak uvadlé bláznivá touha usládla
po jedné z těch, které potkal jsem, by s mými své snoubila kroky,
a které bych za noci měsíčních mateřské objímal boky.

X

Řet hmoty, [illegible] tekem [illegible] [illegible] pravěků
ve věčném řetězu metamorfos
a mysl věkům ze hlubin člověka,
v němž zavátá duše po Spřízněném teple lká.

[illegible] melodické hymny do šera nám vyvolá [illegible] ladných dnů.
V zabloudění ozdoby, kde soumrak [illegible] [illegible].
ty horoucí tóny slyším [illegible] nad [illegible] [illegible] Tvých, mlčenko, pos.
a [illegible] panenskou [illegible] tvé duše a z [illegible] Tvých [illegible] [illegible].

Ať [illegible] a hudba nám štěstí [illegible] hudba,
hudba v [illegible] starým [illegible] [illegible] [illegible];
ve pyšném [illegible] čela s [illegible] půjdeme v [illegible].

Ať bouřka [illegible] Nám [illegible] píseň v bojích [illegible] [illegible],
a v [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
dech harmonie křídly nás chrání a k [illegible] sklání nám ústa

XI

Co prsti zahřáté máš asi pod prsu ružovou vlnou,
když z hrudi Tvé se povznesl květ, jenž má tak panenský nádech,
nad bahna, kde bestie mamonu dalekým sluncím klnou
a všechno vysoké zdupají na pustnoucích . . . pustnoucích ladech.

Kdys buržoa Tobě sliboval . . . a na vodu neklidu plnou
jsme spolu vyjeli s touhou vznícenou po světlé vodopádech;
a také hlupec Ti sliboval . . . však duši svou vášnými mlnou
k mé sklonila's prudce, bych rubíny její slovem své vřelosti zádech!

Té lásky Tvého srdce! Té květiny vzňaté na pozadí urputných mraků!
Tam je tak pusto na bídném prohnilém vraku,
kde čeládka krčenu klaní se ubohé sádrové bustě.

Však na jiných vodách vesluje dnes sváteční naše loď,
ku mému boku si přisednout a k hrudi mé sklonit se pojď,
ať kalich rtu Tvých o můj v přípitku zazvoní čistě!

Tisíckrát žel! Kdyby starý Řím nás oblévat svým darem,
slunce přešťastné, že rdí se nad antiky luhem,
v mží západu by táhlo nás pod blankyt setmělý,
zrychlujíc tep srdcí našich k písni druha s druhem

Šťastných milenců, náš krok by tíhl do háje Venušina . . .
Jistě pak by mramorem svým pohnul bohyně prs bílý;
šťastným snoubencům ta matka rozkoše by žehnala

Tisíckráte žel! Ty slunné doby v minulo se slily

Milenko, však v proudy lásky volně skloňme srdcí květ.
Dětí mrákot, kde že máme usměvavé bohy?
Dusím mdlým jen plane klest idol praubohý.

Jinak smutno . . .
Však dost síly zbývá vzkříknout drzce,
že cejch hanby nebolí nás, upálen lidským řádem ;
oltář úcty zažehnou nám v příštím žití mládím.

POLEMIKY

Bledounká slečinka, fialové žilky se kmitají pleti.
Kdys v noci jsem našel ji na loži svém, když sněni mě opřádal pavouk;
na moje rty svě tisknouc ve křeči, padla mi do objetí,
jako když rozkoš palčivá schvátí, sen horečný na hrud vletí.

Teď spolu na toulkách bláznime městem, když lampy se do noci chvějí;
o políbek se mnou se divoce rve, a zase mě silně líbá,
tisíckrát bídně mě poníží a zase odprosí v reji,
když její drobounká ústa vstříc se mi nervósně smějí.

Hrou rozmaru drtí mi uštvané nervy a vztekem si netvoří tahy;
tak draze si vykoupím okamžik, jenž rozkoší bývá vlahý,
tak draze, oh, draze, a zřídka a zřídka tak!

A parasiti vždy za katedrou, sledí úzeni,
o Homéra družce vznešené báji a žraní v nadseni
a ty, Muso, jež v kolébce koketa, přec byla's vždy — lehká jen holka.

(Fragment.)

Lidičky starostliví,
co mého na mozcích malounkých vás lehtává asi?
Snem, který vysnít jste ubozí příliš, že se duše má živí,
a volno myšlének hrdých, že neprodám za hrnec egyptských casy?

Lidičky starostliví, libell kariery lapací chtiví,
zvuk sudu ohromné prázdných z vašeho nitra se hlásí!

XV

(Příteli, jenž četl mé verše v parlamentě.)

Ty stěny smutné a uposlouchané!
A ty lavice smutné a uposlouchané . . !
Stesk věcí otřelých na všem tam visí.
A prázdnota, prázdnota nade vším vane.

A ty odbarvené řeči a výkřiky čiší!
Jak teplá voda na duši to lenivé kane.
A kolem ta zbahnělá, neplodná půda.
Ó bohý, nuda Tě připadla z toho všeho, strašlivá nuda!

O, řekni mi! Když pak vzal's verše mé, smutné to kvítí
z bahnišek žalářů a z močálu našeho žití,
a znovu vzpomínal všeho . . . všeho, co srostlo již s námi:

Počtivých revolt sdupaných, sfáduělé žalářní dremy
a pak snad i hesel a praporu, jichž tolik již hnije a shnilo —
ó, řekni jen, rychle, řekni mi, jak Ti pak bylo?!

XVI :: MRTVÉ PŘÁTELSTVÍ

Tu [illegible] hymnu lidí nových jsme zpívali spolu
pod praporem, jenž nad hlavy zdvihá [illegible] své třásně
A v hodinách bitek a v hodinách [illegible] a bolu,
když [illegible] srdce jsem zachyt kus [illegible] básně,

nad čistým kalichem chtěl jsem, bychom přátelství sklenuli spolu,
jak kopuli zlatou, jež se od obzoru [illegible] odráží jasně . . .
Nad čistým kalichem! Víš? — Tys [illegible] strhl však dolu
a přátelství Vaším své hodil's ve hladové dásně! —

[illegible] rajy! Za sonetem u [illegible] pak vrnu
A chlastem chce přesvědčit sebe o mazném bolu.
A my jsme hymnu lidí nových zpívali spolu!

Ne, na těch cestách příliš mnoho se trní
A [illegible] . . . A hruď hledej, kam nedávno vzdorně za
rdechlo!

A přátelství? Eh, kotě falešné, dobře že zdechlo!

(J. V. H.)

Má Vášeň tak šílené tony a jejím dechem již mnohý puk zvon . . .
A na Tvé zvonici provazy se třesou dívoce dueska,
snad v propastech puklý Tvuj zvon poslední vydechne ston:
převozník na vodách Šílenství spokojen v ruce si tleská . . .

Však snad i jednou vrácen tišinám v loktech Idolu potkáš svuj skon.
Ale, bratře! Ty, který zříš jen hložinu před sebou v dáli
a nevidíš zory Východu, jen slunce krvavý sklon,
Ty's aspoň vášní svou silný . . .
Co kolem se váli
na bahnech stagnantních dav přátel liný a podlý,
jenž našel svá lelata zlatá a v břichu dostojnost modly,
a je tak směšný a banální s fráseni tribuna davu.

Však, Ty's věčnou touhou: v životě také své říci slovo,
Ty silný, než abys mlčel, a slabý říci to slovo,
Ty s věčným zápasem : jsou ještě duše, jež ctí Tvoji hlavu.

XVIII

Cel zalařních tiseň nám seděla v oči, a tak jsme jeli,
ja, myšlének smečka dotěrná, a citu opilé holky,
svou pyšnou rukou pochodeň vrhl jsem na poslední mosty
(— jen ku předu jedeme vždy —). A tak jsme jeli.

Hoj, ta naše meta nová a zářivá v dálce!
Sen, pohádka bělostná . . . Prosákla celou mou bytost,
květ mého mozku a prameny vřelého mého srdce!
O luzích Volnosti věčné, kde vládnou orlové mezi orly . . .!

A vy, ubozi, ve špíně dnů uvázli jste,
a vaše perutě vypelichaly zvolna,
a dobře krmená, příliš tuku pobrala břicha!

Co která mi strana? Co hesla mi vaše?
Ku předu jedeme! K své metě planoucí hledím!
Sen, pohádka bělostná prosákla celou mou bytost.

XIX

Ta hořkost černých nocí, kam oko se vpíjí zas a zas,
ta je již vůní květu mých a chutí mých plodů.
Pohměšilých vteřin neúprosný vas
jedu mi nalévá do číše při Žití hodu.

Ký div, že horkou hlavu zřím v nervósní dlaně sklánu,
květ schnutý temnem nocí, již oblopen jest,
květ slákaný chvilkou slunce, a sžehlý v příštím ránu,
květ na kraji příliš ušlapaných cest.

Ale svým stonkem v dobré půdě zakořeněný jsem.
A stokráte ranén stokrát hlavou pohodím pyšně,
se starým člověkem zápasím a zápasím bezodyšně.

Má zahrada mládím zrosena jest a nadšením teplou má zem;
jsem apoštol Nového Žití, a žádné se nelekám rány,
jsem rytíř nového Graalu, jsem rytíř bez bázně i hany.

XX

Oh, vlasti má, Ty můj sne, a lásko má horoucí buď pozdravena
za modravými vrchy věku, jež doutnají v budoucnu Země!
Vyhnanec planety lepší snad, v říz. fijalové duše má stěná,
po Tobě, Vzdálená, touhou mrouc, pro niž není kojného mléka ve mně.

Jdu krajem žírným, — ale Smutek odvislosti pokryl ty pláně,
a pro plazivého psa pokory stále nejsou tu hluší:
jdu městem slavným, — ale vděly by se kolem ty stráně,
kdyby vyprávět mohly o orgiích kanibalských duší . . .

Však v hořkém tom očistci nadšen zřím v tajeplnou Tvou dál,
ač vím, že dřív nestihnu slunný svůj a bílý Ideál,
vůle Tajemného dokud mě nevrhne na jiných planet dráhy.

Však Ty, již spoutaní Anarchii zvou a vydělení Královstvím Božím,
Ty, hrůzo žoldáku, — já každé hnutí svalu a každý srdce tep na oltář Tobě
složím . . .
Oh, k našim dětem aspoň, LÁSKO VŠECH, přijď, záhy!

4 KNIHOVNA
MODERNÍ REVUE
NÁKLADEM VYDAVATELSTVA
MODERNÍ REVUE
PRAHA
32 POSTOVSKÁ ULICE 32 4

PG Neumann, Stanislav Kostka
5038 . sem apostol
N4c 7

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY